

Alandra Oy
Viestitie 1
00370 HELSINKI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Kokkoharju

Hakija Alandra Oy
HELSINKI

Yhteystiedot:

Viestitie 1
00370 HELSINKI
puh. 0400 388080

Lisätietoja antaa:

Vesa-Jussi Penttilä

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 10.11.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 25.2.2011; 3.4.2012.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 2.2.2011 kartta, maanomistaja-, rajanaapuri-, tila- ja pinta-alatiedot
- 3.5.2012 tutkimussuunnitelma

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Toholampi (849)

KaivNro 9088/1; valtausalueen nimi: Kokkoharju

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
849-413-17-4	Hanhisalo	Lohtaja	19,21
849-413-244-1	Kivimäki	Lohtaja	15,02
		Yhteensä ha	34,23

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haetusta valtausalueesta noin 2 km päässä sijaitsee Viitajärven Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Haetulla valtausalueella sijaitsee tervahauta, joka on kiinteä muinaisjäännöskohde.

Esteettömyystodistus

Annettujen lausuntojen perusteella kaivosviranomaisella on ollut mahdollisuus todeta, ettei alueella ole kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n kohdissa 3 – 9 mainittuja valtauksen esteitä, vaikkei hakija ollutkaan toimittanut kaivoslain (503/1965) 6 §:n 3-kohdassa mainittua asianomaisen viranomaisen tai kahden paikalliset olosuhteet tuntevan luonnollisen henkilön antamaa todistusta asiasta.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 4.2.2014 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille. Hakemuksen vireillä olosta on ilmoitettu Tukesin ilmoitustaululla 4.2.2014 ja Virallisessa lehdessä 7.2.2014.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 17.3.2014 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 17.3.2014.

Koska Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta kävi ilmi, että haetulla alueella sijaitsee muinaisjäännöskohde, hakemuksesta on pyydetty 7.4.2014 lausunto myös Museovirastolta. Lausunto tuli toimittaa viimeistään 7.5.2014.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 9088/1   Kokkoharju

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään.

Koska kaikkien kaivoslain 58.4 §:n tarkoittamien asianosaisten yhteystiedot eivät ole kaivosviranomaisen tiedossa, päätös toimitetaan myös yleistiedoksiantona hallintolain (434/2003) 62 §:n mukaisesti. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan 8.9.2014 Virallisessa lehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Riikka Virtanen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Kokkoharjulta tunnetaan GTK:n tutkima kultaesiintymä, jossa on merkittäviä pitoisuuksia. Malmiviitteiden perusteella esiintymä on huomattavasti laajempi kuin nykyisin tunnettu.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

1. Vanhan tutkimusmateriaalin kokoaminen ja mahdollisten lisäselvitysten teko

Kun valtaushakemus on saanut lainvoiman, on ensimmäiseksi hankittava kaikki materiaali GTK:n arkistoista, joka koskee Toholammin Kokkoharjun esiintymää. Materiaalia on sekä GTK:n arkistoissa ja myös Outokumpu Oy:n Malminetsintä on tehnyt Toholammin Antinojan alueella tutkimuksia:

- a. Kallioperäkartoitusaineisto sekä GTK:n että Outokummun arkistoista
- b. Syväkairausten kairasydämet, analyysitulokset ja raportit. Kairattu yhteensä 38 reikää 3489 metriä vuonna 1979.
- c. Geokemiallisten tutkimusten havaintoaineisto vuodelta 1986, moreenigeokemiaa 460 pistettä, litogeokemiaa 55 pistettä, raskasmineraalitutkimuksia 22 monttua
- d. Geofysikaalinen kartta-aineisto, IP, magneettinen, sligram reaali ja imaginaari GTK:n arkistoista, yhteensä 5,5 km²

Aineisto viedään digitaalisena kartoille käyttäen SURPAC ja MAPINFO -ohjelmistoja. Outokummun aineisto käydään myös läpi ja siltä osin kun se liittyy Kokkoharjun ja Antinojan alueeseen, aineisto yhdistetään yhdeksi tietokannaksi.

Seuraavassa vaiheessa raportoidaan kaikki GTK:n kairasydänarkistossa Lopella säilytetyt Kokkoharjun kairasydämet. Kairasydämistä määritetään kalliomassan kalliomekaaniset ominaisuudet (RQD jne.).

Läpikäydyn materiaalin ja uusien tulosten perusteella tehdään päätökset jatkotoimenpiteistä. Tämän osan suorittamiseen arvioidaan kuluvan kaksi ensimmäistä vuotta valtaushakemuksen saatua lainvoiman.

2. Uusien kultamineralisaatioiden etsintä ja paikannus

GTK:n kairauksissa vuosina 1994 – 2000 on tavattu useiden kymmenien metrien levyisiä muuttumisvyöhykkeitä joihin liittyy kohonneita kultapitoisuuksia. Kuitenkaan GTK ei ole raportin mukaan saanut paikannettua ekonomista kultaesiintymää ja tutkimukset on lopetettu vuonna 2000. Aineiston huolellisen läpikäynnin jälkeen on mahdollista paikantaa uusia kultakriittisiä muuttumisvyöhykkeitä. Tässä käytetään apuna kalliopaljastumahavaintoja, moreenigeokemiaa ja geofysikaalisia havaintoja ja tarpeen mukaan niitä täydennetään lyhyillä (alle 100 m) kairareijillä. Kairaus tehdään metsäkonealustalle asennetulla kairauskoneella, jonka liikkuminen maastossa ei aiheuta maastovahinkoja. Kairaus tehdään joko T46 tai T56 kalustolla, taikka vastaavan kokoisilla wireline kalustoilla. Kairauksen määrää on etukäteen vaikea arvioida, koska se kohdistetaan uusiin anomalioihin, eli kairareikien lukumäärä riippuu täysin tutkimuksista ja uusien tulkintojen tuloksista.

Osalla kriittistä aluetta voidaan Au-pitoisten muuttumisvyöhykkeiden paikantamiseksi tehdä pohjamoreenin näytteenottoa ns. iskevällä porauskalustolla, jolloin näytteeksi saadaan po-

raussoijaa ja kalliomurskettä sekä lopuksi ns. kallionäyte. Porauslaite on asennettu metsätraktorin alustalle.

Alueelta on löytynyt hyviä yksittäisiä kultapitoisuuksia kairauksista sekä merkittäviäkin kultapitoisuuksia löydetyistä lohkareista. Lohkare-etsintää ja paljastumakartoitusta jatketaan uusien vihjeiden saamiseksi.

Kultaesiintymät liittyvät Raution beltoliittia ympäröivään muuttumisvyöhykkeeseen ja tarpeen mukaan voidaan aluetta laajentaa lisävarauksilla ja malminetsintälupahakemuksilla.

3. Erityisalueet

Ns. Erityisalueista on mainittu: Natura- taikka muu suojelualue, erämaa-, saamelais-, poronhoito- tai pohjavesialue. Käytettävissä olevan tiedon perusteella mitään näistä erityisalueista ei ole Toholammin Kokkoharjun kultaesiintymän valtaushakemuksen alueella.

Yhteenveto tutkimussuunnitelmasta:

Tutkimuskohde	Aikataulu
1. GTK:n aineiston kokoaminen, lisäselvitykset	1. vuosi
2. Outokummun aineiston selvittäminen	2. vuosi
3. Paljastumahavaintojen revidointi maastossa	1. - 4. vuosi
4. Kairaus tai iskuporaus anomalioiden tarkistamiseksi	4. - 5. vuosi
5. Mahdolliset lisävaraukset ja malminetsintäluvut	6. - 7. vuosi
6. Au malmitulosten yhteenveto ja raportointi	8. vuosi

Tutkimussuunnitelma on suuntaa-antava ja ainoastaan kohtien 1. ja 2. voi sanoa varmasti toteutuvan.

Kohdan 4. tulokset ovat hankkeen jatkolle kaikkein kriittisimmät, eli ne joko vievät hanketta eteenpäin taikka sitten hankkeesta sekä valtaukselta luovutaan. Jos hanke näyttää uusien kultakriittisten löytymisen jälkeen suotuisalta, ryhdytään hakemaan jatkoa valtaus/malminetsintälupa päätökselle sekä mahdollisesti laajentamaan malminetsintälupien aluetta uusilla hakemuksilla.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Toholammin kunta

Toholammin kunta toteaa, että kyseisellä valtausalueella ei ole kaivoslain 6 §:n 1 momentin mukaisia valtauksen esteitä. Valtausalue ei sijoitu asemakaavan tai oikeusvaikuttaisen asemakaavan alueelle.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Luonnonsuojelunäkökohdat

Lähin suojelualue on Viitajärven Natura-alue n. 2,4 km kohteista luoteeseen (NW).

ELY-keskuksella ei ole valtausalueelta tai sen läheisyydestä tiedossa luonnonsuojelulain 29 § mukaisia luontotyyppiesiintymiä eikä luonnonsuojelulain 49 § mukaisia lajiesiintymiä. Tutkimusalueella sijaitsee tervahauta, joka on muinaismuistolain alainen, eikä sille saa aiheuttaa muutoksia.

Ympäristönsuojelunäkökohdat

Poltto- ja voiteluaineet

Poltto- ja voiteluaineet sekä kemikaalit on varastoitava ja niitä on käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, hajuhaittaa, pilaantumisvaaraa vesistöön eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

Poikkeukselliset tilanteet

Tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan tai vesistöön, on viipymättä ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi.

Melu

Alueella tapahtuvat kairaukset ja kaivutyö on pyrittävä suorittamaan arkipäivisin klo 7-22 välisenä aikana.

Toiminnan lopettaminen

Toiminnan loputtua on alue siistittävä ja toiminnasta syntyneet jätteet vietävä asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Lisäksi mahdolliset tutkimuskaivannot ym. muut toiminnasta aiheutuneet jäljet on pyrittävä maisemoimaan.

Museovirasto

Valtausalueelta ei Museoviraston tällä hetkellä käytettävissä olevien tietojen mukaan tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Karttatarkastelun perusteella voidaan kuitenkin todeta, että alueella on historiallisen ajan kiinteä muinaisjäännos, tervahauta. Kohdetta ei ole Museoviraston ylläpitämässä valtakunnallisessa muinaisjäännosrekisterissä, koska muinaisjäännökset merkitään sinne vasta, kun arkeologi on tarkastanut ne maastossa.

Valtaushakemuksesta käy ilmi, että uusien kultamineralisaatioiden etsintää tehdään mm. geofysikaalisilla menetelmillä ja kairauksella. Kairaus tehdään metsäkonealustalle asennetulla kairauskoneella, jonka liikkumisen ei pitäisi aiheuttaa maastovahinkoja.

Museovirasto kuitenkin ehdottaa, että peruskartassa oleva tervahauta merkitään maastoon esimerkiksi nauhalla, ettei sen päältä ajeta. Lisäksi mikäli esiintymien paikallistamiseen tullaan käyttämään sellaisia maahan kajoavia menetelmiä, joissa joudutaan kaivamaan kuoppia ja ojia, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon. Tällaisessa tapauksessa valtausalueella tulee tehdä arkeologinen inventointi, jossa selvitetään alueen asutus- ja elinkeinohistorialliset rakenteet. On nimittäin todennäköistä, että Kokkoharjulla on useampiakin tervahautoja ja niihin liittyvien tervatupien jäännöksiä.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

(kiinteistön 746-406-16-0 Isokoski omistajana, valtausalueen rajanaapurina)

Ilmoitan vastustavani tutkimusluvan myöntämistä seuraavin perustein:

1. Omistamallani kiinteistöllä 746-406-16-0 on ollut aiemmin 80- ja 90-luvuilla toisen kaivosyhtiön monivuotinen tutkimus, aivan nyt esitetyn alueen rajaa vasten. Tällöin ei ymmärtääkseni löytynyt laajahkoista kairauksista huolimatta mitään jatkotoimia edellyttävää. On vaikea kuvitella miten nyt samasta paikasta uudelleen tutkimalla löytyisi jotain merkittävää.
2. Edellisen tutkimuksen jäljet (katkotut ja nurin ajatut puut, öljy ja muut muoviastiat, koneilla murjottu maasto) on vieläkin osin näkyvissä näin parinkymmenen vuoden jälkeen. Törkeään ympäristön pilaamisen, metsän tuhoamisen ja jälkien siivoamatta jättämisen ympäriltä käytiin aikanaan korvausten määrittämis- ja suorittamisprosessi joka maanomistajan kannalta ei ollut oikeudenmukainen eikä tyydyttävä. Samanlaista tuhoa en halua enää muutaman metrin päähän vaikkakin tilan rajan toiselle puolelle.
3. Mainitulla kiinteistöllä 746-406-16-0 on useita erityisiä luontokohteita. Näiden suojelemiseksi on tehty metsälain 1093/1996 mukainen sopimus joka on edelleen voimassa vielä vuosia. Maanomistajana olen siten pidättäytynyt metsätalouden toiminnasta kyseisillä alueilla. Nämä suojellut alueet, niiden hyväksi tehty työ ja aikaansaatu luontoarvojen menetys vaarannettaisiin vain joidenkin kymmenien metrien päässä tehtävällä poraustyömaalla.

Hakijan vastine

Alandra Oy haluaa tuoda esiin seuraavia seikkoja
16-0 Isokoski) esittämiin kohtiin:

(kiinteistön 746-406-

1. kiinteistö 746-406-16-0 ei sisälly haettuun valtausalueeseen. Malminetsintäteknikat ovat 1980 ja 90-luvusta kehittyneet siinä määrin, että lisätutkimuksen avulla voidaan paikantaa uusia malmeja myös sieltä, mistä niitä ei ole aikaisemmin löydetty.

2. Toisen toiminnanharjoittajan, edellisen tutkimusvaiheen aikaisista ”tuhojen” korvauksista ei Alandra Oy ole luonnollisesti vastuussa, varsinkin jos korvaukset on sovittu la/määrätyllä tavalla suoritettu.
3. Haettu valtausalue, joka rajoittuu kiinteistöön 746-406-16-0 ainoastaan koillisrajaltaan, ei aiheuta haittavaikutuksia naapurikiinteistöihin. Kulku valtausalueelle tapahtuu muuta kautta ja alueelta purkautuvat pintavedet ja suo-ojitusvedet on johdettu eri suuntaan kuin Rajaniemen kiinteistölle.

Alandra Oy esittää Museoviraston lausuntoon, että tervahauta merkitään maastoon ennen malminetsinnän aloittamista. Jos kaivauksia taikka montutuksia tehdään, ollaan asiassa etukäteen yhteydessä Museovirastoon.

Alandra Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa esitetyistä lausunnoista.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (621/2011) 178.2 §:ssä säädetään, että tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei kaivoslain (621/2011) 19 luvussa toisin säädetä.

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohi-

menevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

6. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maise-man rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen louk-

kaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

9. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

10. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallituihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

11. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista tiedotettava suunnitelluista toimenpiteistä Museovirastolle taikka sen osoittamalle viranomaiselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä muinaismuistolain (295/1963) nojalla.

Perustelut: Haetulla valtausalueella on kiinteä muinaisjäännös, tervahauta. Kun otetaan huomioon ELY-keskuksen ja Museoviraston lausunto, on lupamääräystä pidettävä tarpeellisena muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettujen kiinteiden muinaisjäännösten asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi. Päätös annetaan tiedoksi Museovirastolle.

12. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista esintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lausunnossaan tuonut esille, että haetusta valtausalueesta noin 2,4 km päässä sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Kaivosviranomaisen toteaa, että lähellä sijaitsevan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen osalta ei ole tarpeen antaa erityismääräyksiä, kun otetaan huomioon alueella tehtävät tutkimustoimenpiteet, ELY-keskuksen lausunto ja määräyksessä 12 mainittu muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuus.
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ja Museovirasto ovat lausunnoissaan tuoneet esille, että haetulla valtausalueella on kiinteä muinaisjäännöskohde, tervahauta. Muinaisjäännöksen osalta viitataan edellä tässä päätöksessä olevaan lupamääräykseen 11.

Museovirasto on lausunnossaan ehdottanut arkeologisen inventoinnin tekemistä, mikäli malminetsinnässä käytetään sellaisia maahan kajoavia menetelmiä, joissa joudutaan kaivamaan kuoppia ja oja. Kaivoslain (503/1965) tai muinaismuistolain (295/1963) perusteella kaivosviranomaisen ei voi velvoittaa valtaajaa muinaisjäännöksiä koskevan inventoinnin tekemiseen, mutta se, että valtaaja ei ilman erityislaissa tarkoitettua lupaa kajoa alueella oleviin muinaisjäännöksiin, on varmistettu lupamääräyksellä 11. Samassa yhteydessä Museovirasto voi kiinnittää valtaajan huomiota siihen, miten suunnitellut malminetsintätyöt aiheuttavat em. kohteilla mahdollisimman vähän haittaa esiin tuoduille alueiden erityispiirteille. Lisäksi todetaan, että hakija on Museoviraston lausuntoon antamassaan vastineessa esittänyt, että se on etukäteen yhteydessä Museovirastoon, jos alueella tehdään kaivauksia tai montutuksia. Valtaajan ottaessa yhteyttä Museovirastoon lupamääräyksen 11 mukaisesti valtaaja ja Museovirasto voivat sopia keskenään mahdollisen inventoinnin tekemisestä.

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitun mahdollisen meluhaitan vuoksi ei ole syytä antaa erillistä lupamääräystä valtaajalle, kun otetaan huomioon lupamääräyksen 12 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen. Lisäksi lausunnossa mainittujen poltto- ja voiteluaineiden ja kemikaalien käsittelyn sekä poikkeuksellisten tilanteiden osalta viitataan lupamääräyksiin 8 ja 12. Jälkitoimenpiteitä, tutkimuskaivantoja ja alueen maisemointia koskien valtaajan edellytetään kaivoslain (503/1965) nojalla tekemään tutkimuksia mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa aiheuttaen. Tämän seurauksena – ja viitaten myös lupamääräyksessä 6 todettuun – valtausalue on saatettava maisemallisesti ja muutoin ympäristöllisesti tyydyttävään tilaan mm. peittämällä ja maisemoimalla tutkimuskaivannot.
- Mielipiteen jättäjä on tuonut esille, että nyt haettavana olevan valtausalueen läheisyydessä on ollut aiemmin 80- ja 90-luvuilla toisen kaivosyhtiön monivuotinen tutkimus. Aiemmissa tutkimuksissa alueelta ei ole mielipiteen jättäjän käsityksen mukaan löytynyt mitään merkittävää, joka olisi johtanut jatkotoimiin. Kaivosviranomaisen toteaa,

että valtausoikeuden myöntäminen on perusteltua, vaikka aluetta on tutkittu jo aikaisemmin, koska malminetsintäyhtiöiden paikantamat mineraaliesiintymät ovat eri aikoina taloudellisesta ja teknologian kehittymisen näkökulmasta muutostilanteessa.

- Mielenpitemien jättäjän mukaan alueella tehdyn edellisen tutkimuksen jäljet ovat vielä osin nähtävissä maastossa. Mielenpitemien jättäjä kertoo, että ympäristön pilaantumisesta, metsän tuhoamisesta ja jälkien siivoamatta jättämisestä on käyty aikanaan prosessi, jossa on määrätty korvauksia maksettavaksi maanomistajille. Mielenpitemien jättäjä vaatii, että samanlainen tuho ei saa toistua. Kaivosviranomaisen korostaa, että alueen läheisyydessä aikaisemmin muiden toimijoiden suorittamalla tutkimuksella ja sen vaikutuksilla ei ole oikeudellista merkitystä käsillä olevaa lupa-asiaa ratkaistaessa. Kaivoslain (503/1965) 15.1 §:n nojalla valtaaja on velvollinen suorittamaan täyden korvauksen tapauksessa, jossa valtausalueella tai sen ulkopuolella suoritettua tutkimustyöstä taikka alueiden käytöstä aiheutuu jollekin pysyvää tai ohimenevää vahinkoa tai haittaa. Lupamääräyksen 4 mukaisesti maanomistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista maastotöiden tai väliaikaisten rakennelmien aiheuttamasta vahingosta tai haitasta. Valtaaja on velvollinen suorittamaan tutkimustoimenpiteet siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.
- Mielenpitemien jättäjä tuo esille, että hänen kiinteistöllään on useita erityisiä luontokohteita, joiden suojelemiseksi on tehty metsälain (1093/1996) mukainen sopimus. Mielenpitemien jättäjä vaatii, että luontoarvoja ei saa vaarantaa alueella. Hakija toteaa vastineessaan, ettei valtausalue aiheuta haittavaikutuksia kyseiseen, valtausalueeseen rajoittuvaan kiinteistöön ja että kulku valtausalueelle tapahtuu muuta kautta. Kaivosviranomaisen katsoo, että päätöksessä annetut lupamääräykset ovat riittäviä, kun otetaan huomioon ELY-keskuksen lausunto ja lupamääräyksen 12 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen, vaikka valtaaja käyttäisikin kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista oikeutta käyttää myös valtausalueen ulkopuolisia alueita mm. valtausalueelle kulkemiseen. On myös huomattava, että valtaaja on suoraan kaivoslain nojalla velvollinen suorittamaan toimenpiteet siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (621/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
 Hallintolaki (434/2003)
 Jätelaki (646/2011)
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (630/2010)
 Muinaismuistolaki (295/1963)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **6.10.2014**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttala-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräjajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Vaasan hallinto-oikeus

käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 65100 Vaasa

postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

puhelin: 029 56 42611

telekopio: 029 56 42760

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

